

SAcroscā ecclesia romana oritur p̄mo inter ep̄m et clericos. sc̄dō inter clericum et monachos. et hoc est differētia ista q̄z q̄num. ostendit ergo primo q̄ clerici non possunt se defendēt p̄ ep̄m p̄ tale p̄ulegiū. ad hoc m̄ ducūt om̄nia ista cap̄itula eo q̄ papa nō posuit dāē p̄ uilegiū. **C**onfessim⁹. oportere. hoc verbum oportet est versum honestatis sic ponitur. xix. q̄ **Incipie causa viceimmaquinta.**

Incipit causa viceimaquinta.

Incipit causa viceima quinta.

Acrosancta romana ecclesia quādā baptis malē eccliam suis munuit priuilegijs. decimacōnes sue diocefis ex integro sibi attribueſ. Itēz quoddā mōsteriūm fīlīr munivit priuilegijs p̄prijs decernēs ut ex p̄prijs p̄dīs nulli decimas psolueret. Accidit itaq ut ītra diocefim p̄dicte baptis malis ecclie p̄fatum monasteriūz alia emp̄cōe alia donacōe p̄dia sibi īmueniret. Dicitur itaq ostentio īter monachos et clericos de decimis. ¶ Prūne primū queritur. an clericī baptis malis ecclie auctori tate priuilegijs decimas sue diocefī eximte gro sibi valeant vendicare. ¶ Secundo. an subsequenti priuilegio monachorūz de rogetur antiqui b̄ priuilegijs baptisma tium ecclesiarum

Quod vero au^cte illius priuilegi^j decimas fibi ex integro clericⁱ ven dicare non valeant hinc probatur. quia decime iuxta decreta sanctorum patrum quadripertito diuisiduntur. quarū una pars episcopis. secunda clericis. tercia fabricis restaurādis. quarta vero pauperibus est assignata. Decreta vero sanctorum canonum neminem magis quam apostolicū seruare oportet. ¶ Vnde gelafius papa ait.

Constitucōe; finodi quā vñis ecclie pbat
assensus sedē romanam seruare oportet.

Anfidimus quod nullus iam vera =
citer xpianus ignoret vniuersitatis
finodi cōstitutū. qd vniuersalis ecclesie p
bavit assensus. nullam magis exequi sedē
pre ceteris oportere. qd primam que et v
namquāqz finodum sua auctoritate fir =
mavit. et continua moderacōne custodit
CItem leo papa. Qui negligenter pa =
cit dominicū gregē fibi cōmedatū ouīci
Ditur summū nō amare pastorem

Dicitur summum non amare paupertatem
Quinque preceptis et apostolicis monitum

Dumis
trina-
ter offensus
est xp̄m vt
ostentabat se
corde ope
ore ip̄m di-
ligere. Jo.
Que ab
perpe-
tuam. ex t̄
patz q̄ pa-
pa non p̄t
contra ḡna-
le ecclesie
statū dispe-
fare nec cō-
tra artidios
fidoī. nam
et si omnes
assentiant
ei nō valēt
statutū. sed
omnes be-
retici effēt
ut. xv. di. si
cuit. a ficept

Que ad
perpe
tuam. ex h^s
patz q^p pa
pa non p^t
contra gna
le ecclesie
statū dispē
fare nec cō
tra articulos
fidoī. nam
et si omnes
assentiant
ei nō valēt
statutū. sed
omnes be-
retici effēt
ut. xv. di. si
cuit. a fiscēt

SAcroscā ecclesia romana oritur p̄mo·inter ep̄m et **Cō·i·**
clericos. sc̄dō inter clericum et monachos. et h̄c est differen-
tia istaz̄ q̄onum· ostendit ergo primo q̄ clerici non possunt se

intelligi. i.e. sunt quidam et c. sequenti. sed contra statigū ecclie qđ nō
est ita generale sicut te cōtinentia sacerdotum bene potest dispensare
e¶ Nec ab p̄uatum. cōmuniſ utilitas priuate preiudicat. ut. vii. q. i.

scias. et. v-
iii. q. i. iſcپ-
turis.

tis incitamus ut pro omniū ecclesiarū
statu impigro vigilemus affectu. ac si qđ
vnquam reprehensioni īuenitur obnox-
ium aut ab ignorantie imperitia aut pre-
sūpcōmis usurpacōe reuocemus. Ammo-
nēte enim diūme vocis impio quo beatifi-
simus petrus apl's tr̄ma repeticōne misti-
cis sanctiōib⁹ imbuitur. ut xp̄i oves qui
xp̄m diligat pascat. iphus sedis cui p̄ ha-
būdantia diūme gratie p̄sumus reueren-
tia coartamur. ut piculū defidie quantū
possimus declinemus. ne pfessio summi a-
postoli qua se amatorez domini testat⁹ ē
non īueniatur ī nobis quia quotiēs q̄s
negligenter pascit dñicū gregē fibi con-
mendatū totiens ūincitur ūmū nō ama-
re pastore. ¶ Item anatholio epo
Non debent vilo modo variari que ad per-
petuam ordmantur quietem.

Que ad ppetuam generiliter ordina-
ta sunt vtilitatē nulla cōmutacōne
variētur. nec ad p̄uatū trahātur omodū
que ad bonū sūt omune p̄fixa. Sed manē-
tibus terminis quos ostituerunt patres
ne iniuste usurpet alienum. sed intra fines
pprios atcq̄ legitimos prout quisq; valu-
erit in latitudine se exerceat caritatis

CItē plarius papa. **D**iuinas oſtitucōes

Ner apostolice sedis decreta nulli te-
merari licet.
status sui piculo vel diuinas ostituciones
vel apostolice sedis decreta temerae quia nos
qui potentissimi sacerdotis amministramus
officia transgressionis cum respiciet si cau-
sis dei desides fuerimus iniumenti. qui memi-
nimus quod timere debemus qualiter comedim-
netur deus negligetie sacerdotum. siquidem
maiori reatu delinquit qui potiori honore
fruitur. et grauiora facit iudicia peccatorum
sublimitas peccati. **I**te damasus pp

Spiritu sc̄m blasphemant q̄ sacros
Tolatores canones violant.
canonū volūtarie ſuit a fc̄is p̄tib⁹ iudicā-
tur a fc̄o ſpiritu mſtimetu cuius ac dono
dictati ſunt dñmnātur. Qm̄ blasphemare
ſp̄m sanctū nō incōgrue videtur qui otrā
eos dē sacros canones nō nc̄citate opulſi-
ſed libenter ut p̄missum eſt aliquid aut p̄-
terue agūt aut loqui p̄ſumūt aut facere
volētib⁹ ſponte dſentiūt. Talis enim pre-
ſupcō manifeſte vnu genus ē blaſphemā-
tiū ſp̄m sanctū. qm̄ ut iam p̄libatū ē otrā
eū agit cui⁹ iuſſu ⁊ gratia ſancti canones
editi ſunt. Item uurbanus papa.

STI quibus licet rōno pōtifici nouas
Vnt quidam dicētes cōdere leges

Nostri
fas.
sublimitas
crimē enim
augetur p
dignitatez
vt. xl. di. lō
et. ff. de re
iud. omne
delictum. §.
•ij. Jo.

Tolatores.
blasphemare. imo eo-
ipso vide =
tur excoica-
tus. et heret-
icus. ut. xi-
x. di. nulli.
et h.e.c. ge-
nerali.

*cont
quidā*

Apóstoli. h̄ vidi q̄ papa nō possit dispensare otrā ap̄l'm vel dñm
Qualiter ergo martinus dispensauit cū bigamo otrā ap̄l'm. ut. xxii
ij. di. lector. Itē cū canō ap̄l'orū dicat p̄sbr si fornicat⁹ fuerit deponas
vt. lxxxi. di. p̄sbiter. quō ḡ ḡagrense ociliū i tali casu disp̄lat. ut di
lxxxii. pre-
sbiter. Itē
cō tra dñm
disp̄lauit.
q̄ dixit w
uete et reb
dite euz ab
soluit a iu-
ramēto ⁊ a
vto. xv. q.
· vi. iura
tos. ex d̄ v
to ⁊ vti re
p̄ totū. su
stimeri. sc̄
pt q̄ papa
otra ap̄l'm
dispensat n̄
tm in hijsq̄
pertinent
ad articolos
fidei. eodem
moto disp̄
sat in euā
gelio inter
pretāto ip
sum. exē te
testib⁹. lic⁹
in s̄. Itē nō
est vera dis
pensatio q̄
fit in vto
peregrinatio
mis quia nō
dicitur w
uens liberāi
ab illa ob
ligacōne s̄
potius dici
tur in me
lius cōmu
tari. vt ex
d̄ iureiurā
puenit. Sed
circa votū
otmēte fō
te n̄ potest
dispensare
quia vix in
ueniretur
melius in q̄
possit com
mutari. vt
extra d̄ sta
tu regul'.
cū ad mo
nasterium.
in fine. Jo
bānes. q̄c
quid dicat
Jo. q̄nq̄ di
spensat p̄pa
otra gnale
statutū ec
clesie sicut
fecit i late
ranensi oci
lio genera
li innocē
tus. ut ex
tra te con
fang. ⁊ affi
non debet.
licet. cōtra
articolos fidei
n̄ disp̄eb̄. b.

romano pontifici sempliciisse nouas cō
dere leges quod et nos nō solū nō nega
mus sed etiā valde affirmamus. Sc̄iēdū
vēo sūmope ē. q̄ m̄de nouas leges cōdere
potest vñ euāgelistē aliqd nequaq̄ dixe
runt. vbi vero apte dñs vel eius ap̄l'i et
eos sequētes sancti patres sentētialiter
aliqd diffimierūt. ibi nō nouā legē romā
nus p̄tīfex dare sed potius q̄d p̄dicatū ē
vsc̄ ad animā ⁊ sanguinē firmare debz
Si em̄ q̄d docuerūt ap̄l'i ⁊ p̄phe destruere
q̄d abfit m̄teretur nō sententia dare sed
magis errare ouiceretur. Sed h̄ p̄cul sit
ab eis qui semp dñi ecclēsias otrā lupoq̄
infidias optime custodierunt. Itē 30
fimus papa **Ap̄lice sedis auētas**
otra sc̄oꝝ statuta aliqd cōdere nō valet.

Antera statuta patrū aliqd cōcede
re vel mutare nec huius quidem se
dis p̄t auditoria. Apud nos em̄ in con
uulsi radicibus viuat antiquitas. cui d
creta patrū sanxerūt reuerentia. Itē
marcellus p̄pa. Stare nō valet q̄d otrā
euāgelicā vel p̄pheticā vel ap̄licā doctrinā
seu constitutionē factū fuerit.

O mne q̄d irrep̄henſibile est catholi
ca defendit ecclēsia. et infra. iustū
iudiciū vel diffimicō iūsta r̄gio metu vñ
iussu a iudicib⁹ ordinata nō valeat. Ne
quaquā q̄d otrā euāgelicā vel p̄pheticā
vel ap̄licā doctrinā ostitucōez ve eoꝝ sive
sanctorū patrū actum fuerit stabit. ⁊ q̄d
ab infidelib⁹ vel hereticis fēm fuerit om
nino cassabitur. Item ormisda papa.

A statutis patrū non deuiare ⁊ fidei re
gulam custodire prima salus est.

D Rima salus ē recte fidei regulā cus
todire. et a ostitutis patrū nullate
nus deuiare. Itē pelagius p̄pa childe
berto regi p̄fite⁹ pelagi⁹ p̄pa thomū su

S Atagedū i bcessoris p̄ oia fuare
ē ut p̄ auferendo suspicōis sc̄adalo
obseqū n̄re oſfessiōis legib⁹ ministrēmus
quibus nos etia subditos esse sacre scrip
ture p̄cipiūt veniēt etenī rufmus vir ma
gnificus legatus excellētie v̄re oſidēter
a nobis ut decuit postulauit quaten⁹ v̄
bis aut thomū beate recordacōis p̄p̄ leo
nis a nobis p̄ omnia oſeruari significari d
būſſemus. aut p̄prijs verbis n̄re fidei cō
fessionē destimare. et p̄mā quidē peticōnis
eius patrē quia facilior fuit mor ut dixit
impleuimus. meq̄ in omnib⁹ presulis tho
mū p̄ catholicē fidei aſſerētō ſc̄ptū deo
ppicio custodire. manus n̄re ad ws pro
fessione significauimus. Ut autē nullius

C Ontra statuta. ſc̄licet ut dictum eſt tō articulis fidei. s. c. px.
C Potest. ſc̄licet te facili vel te ure.
O Mne iūſtum. s. xi. q. iii. iūſtum.
O Ab infidelib⁹. ſic et quod fit ab intruso non valet. ut. xi. q.

· q̄. i. ſi quis
a pſeo e
pſcopis.

S Ata
gēbū
ē hubditos.
ar. q̄ papa
hubdit imp
atōt intel
lige quo ab
hoc quod
ſua ecclēſia
bat tributa
forte impa
tori. vt ex
tra te cen
omnis aia
et. xi. q. i.
magnuntur
c. li. trib u
tum. xiii.
· q̄. viii. tri
butū nā u
omnes prim
cipes ſub
funt ep̄is.
vt extra te
ma. et obe
omnes prim
cipes.

deinceps quod abfit ſuſpicioſis reſideret
occaſio. etiā illā alia partē quā memora
tus vir illuſtris amonuit facere matura
ui ſc̄z p̄prijs verbis oſeffionē fidei quā te
nemus exposui. Itē adrianus papa

Qui cēſurā rōnoꝝ p̄tificū violat anathēma
G Enerali decreto oſtituim⁹ maſic
ut exercrād⁹ anathēma fiat. ⁊ velut
p̄uaricatoꝝ fidei catholice ſemp ap̄d deuz
reus exiſtat. queiungz reguz ſeu ep̄oz u
potentum deinceps romānoꝝ p̄tificū. S
cretorū censurā in quoquā crediderit vñ
pmiserit violandā. Itē damasus p̄pa
archiepo step̄ano **Nō licet alicui ep̄o**

O tra rōnoꝝ p̄tificū oſtituta aliqd
Ania decretalia cūdorū agere
p̄decessorū n̄roꝝ oſtituta que de ecclēſia
ſtīcīſ ordinib⁹ ⁊ canonū ſunt p̄mulgata
diſcipliſ. ita in oib⁹ ab eip̄ ſe ſaſdoti
b⁹ ḡnaliter cuſtodiſ debere mandamus.
ut fi quid in illa omiferint veniā ſibi hono
ris deinceps nouerint denegari. Item
gregorius **Nō commūcet ſacris alta
ribus qui ſacris non obedit canonib⁹**

D Ac oſona ſanctis p̄ib⁹ diffimicōne
ſanctimus. ut qui ſacris obedire ca
nomib⁹ nescit nec ſacris ministrare vel
omniōne cape fit dignus altarib⁹. Itē
ex ocilio calcedoneni ſuāte ſuāte regē a
ſanctis patri ſc̄is p̄ib⁹ iſtitute
bus in vnaquaq̄ ſinodo vsc̄ nunc
plata regulas tenere ſtatuimus. Itē
gregorius ad mōtanū et thomam

Volūtātē ⁊ ſtatuta ſuorū deceſſorū cuſto
H Oſticie ac ra
biāt q̄ ſua ſuāt cupiūt
cōmīſ ordo ſuadet ut qui a ſuccellos
rib⁹ ſua mādata ſuari ſuiderat decessoris
ſuī p̄culdubio volūtātē ⁊ ſtatuta cuſtodi
at. Itē leo quart⁹ **Conē ſtatuta ſc̄oꝝ**
patrum agit qui ea non ſuāt intācta.

E Deo p̄mittētē dño pastores hoim⁹
ſum⁹ effecti. ut q̄d p̄es n̄i ſue i ca
nomib⁹ ſanctis ſue in mundanis affixere
legib⁹ exceedere minime debeamus. cōtra
eoz quippe ſaluberrima agimus iſtituta
fi q̄d ip̄i diuino ſtatuēt ſuſto itactū
non cōſeruamus. Si ergo p̄mā ſedem
ſtatuta ocilioꝝ pre omib⁹ obſuare oſo
tet. et fi pro ſtatu ecclēſiaꝝ omniū n̄cē
ē illā impigro vigilare affectu. fi ea que
a romānī p̄tificib⁹ decreta ſūt ab oib⁹
cōſeruare cōuenit fi illi qui nesciūt ſacris
canonib⁹ obedire altarib⁹ ministrare nō
debeant. patet q̄ otrā ſtatuta ſanctorū
canonū quib⁹ ſtatus ecclēſiaꝝ vel oſun
dātū vel perturbentur p̄uilegia ab ap̄lico

Ene
rali fi
at. nam he
verba ſit et
fiat ſpici
ut q̄n̄ ſuſ
rum temp⁹
ut. ff. ne q̄d
in loco pub
lico. l. ii. g.
deinde. Jo.

O mīa
ls ea
pituluz hic
attribuit
damaso. ali
bi leoni. vt
xix. di. c. i.
· v. q̄m.

D ſona.
nescit id eſt
otemnit u
loquitur d
ignorantia
iuris. que
quibusdam
eſt dāmna
bilis. vt. x
xxviii. di. ſi
in laicis. Jo
bānes.

D eo p
te. bñs. pri
ma ſolutio
magiſtri. o
cupat pri
mam colu
nam. ſecun
da ſecūdā.
prima talig

est quia dominus sicut soluit legem quam dederat sic papa potest. se
cum hoc est q̄ canonēs ita intelliguntur statuti ut semper auctoritas
romane sedis sit
excepta.

a Et alligatur.
ut extra de electi.
significasti.
b Soli te hoc
no. xi. q. i. §. ex
bīs.
c Vel saluo. ix.
q. iii. saluo.

cedi nō debet. **C** Ibi ita r̄ndetur
Sacrosancta romana eccl̄ia ius et au-
toritatē sacris canonib⁹ impartit
s̄z non eis alligatur. habet enim ius
ordendi canonēs. ut p̄te q̄ caput est
et cardo om̄i eccl̄iar̄. a cuius regu-
la nemini dissentire licet. Ita ergo
canonib⁹ aūtem p̄stat. ut seipsum
nō subiciat eis. s̄z sicut xp̄us qui le-
gē dedit ip̄am legez carnaliter im-
pleuit. octaua die circūcisus. xl. die
in templo cū hostijs est presentatus
ut ip̄e in seipo eā sanctificaret. post
ea vero ut se dñm legis ostenderet.
otra legis litterā leprosu tangendo
mūdauit. Ap̄los q̄ ot̄ra l̄ram sab-
bati ip̄os p̄ sata p̄tergradiētes spi-
cas velleteret & ofricātes manib⁹ suis
probabilē exēplo dauid & circūcisiō-
nis et templi excusauit dicēs. nō le-
gistis quid fecerit abimilech quā-
do venit ad eū dauid et dedit ei p̄po-
ficōnis panes de quib⁹ non licebat
edere nisi solis sacerdotib⁹. et cōme-
dit ip̄e et pueri eius. Item octaua
die secūdū legez puer circūciditur
et w̄z in sabbato circūciditis homi-
niz. Itē cū iuge holocaustum ex le-
ge offeratur. cū masculis q̄drageſi-
mo. femia vero octuaginta die ab
ortu sue nativitatis secundū legi s-
imperiū. cū hostijs in tēplū p̄sen-
tetur. Vnde sacerdotes hostias of-
ferentes in tēplo litterā sabbati sol-
uit et sine criminē sūt. tūc filius ho-
minis multomagis valz soluere lit-
teram legis qui ē etiā dñs sabbati
Hinc etiā de eo dicitur. erat ihesu
docens in templo tanq̄ potestatem
habens id est tanq̄ dñs legis ad dēs
moralibus ea que deerant ad per-
fectionem. vñbrā figuraliū in lucē
spūalis intelligentie om̄utans. non
tanquā scribe eoz qui littera legis
astricti. non audebant aliquid adde-
re vel om̄utare. sic et summe sedis
pontifices canonib⁹ a se huius ab alijs
sua auctoritate odiis reverētiā ex-
hibet. et eis se hūiliando ip̄os custo-
diūt ut alijs obseruādos exhibeant
Nonquā vero seu iubēdo seu diffi-
mendo seu decernendo seu aliē agen-
do se decretorū dños & odiōres esse
ostēdunt. In p̄missis ergo capitū-
lis alijs impōnitur nēcitas obsequē-
di. sumis vero p̄tificib⁹ ostenditur
messe auctoritas obseruanda ut a se

D Intelligentia fūnt. sic extra de uire iurā. videntes.
Ait. s. di. c. ōtra mōem. **P** Priuilegia. s. di. i. i. priuilegia.

S Ob religio-
nis. xii. q. ii. religi-
osam.

N Necissitatis.
•xxxv. q. ii. que-
dam lex.
O Obseqii. i. q. i.
fūnt nonnulli. s. di.
•xxii. communis.
Johannes.

tradita obseruādo. alijs nō stemmen-
da demonstrent. exemplo xp̄i qui sa-
cramēta que eccl̄ie buanda man-
dauit. primum in seipso suscepit. ut
ea in se sanctificaret. Oportet ergo
primam sedem ut diximus obserua-
re ea que decernendo mādauit non
nēcitate obsequendi sed auctorita-
te iptiendi. Licet itaq̄ sibi ōtra ge-
neralia decreta specialia p̄uilegia i-
dulgere. et speciali bñficio cedere
q̄d generali phibetnr decreto. quā-
quā si decretorū intencōez diligent
aduertamus nequaq̄ contra scōez
canonū auctoritatēz aliqd cedere
inueniātur. Sacri siquidē canones
ita aliquid ostētūt ut sue auctorita-
tē interptacōis sancte eccl̄ie ro-
mane reseruent. Ipsi nāq̄ soli cano-
nes valent interptari qui ius ōde-
di eos habēt. Vnde in nonnullis ca-
pitulis ocilioz cū aliqd obseruandū
decernitūt statū subim fertur. n̄ au-
toritas romane eccl̄ie aliter ipaue-
rit vel saluo tamen in omnibus iure
sancte romane eccl̄ie vel salua tñ in
omnib⁹ apl̄ica aūte. Nuecumq̄ er-
go de decimis vel quib⁹ libet eccl̄ie
negocijs sacris canonib⁹ diffiniūtur.
Intelligenda sūt necel-
saria buari vel diffiniri nisi auctorita-
tas romane eccl̄ie aliter fieri māda-
uerit vel pmiserit. Cuz ergo aliqua
p̄uilegia ab apl̄ico aliquiba cedē-
tur. et si cōtra generale legē aliqd
sonare videātur. non tñ ot̄ra ipsam
aliqd cedere intelligūtur. cū ipius
auctoritatē legis et p̄uilegia singu-
loz penes matrē om̄iū eccl̄iaruz
rebuentur. Neq̄ enim p̄uilegio ali-
quiba cederent. si p̄ter generalem
legem nulli aliquid speciale indul-
geretur. Priuilegia nāq̄ dicuntur
quā priuata legia. eo q̄ priuatam
legem singulis generent. Quam di-
stinctōz gregorius inueniens ait. si h̄
neq̄ obserudie gnali neq̄ p̄uilegio
rendicas restat te usurpare q̄d fe-
cisti. Item ieronimus in expōfōne-
ione. Priuilegia singulorū non pos-
sunt legem facere om̄unē. Valet er-
go ut exp̄missis colligitur sancta
eccl̄ia romana quoilibet suis p̄ui-
legijs munire et extra generalia de-
creta quedam speciali bñficio indul-
gere. Considerata racōnis equita-
te ut que mater iusticie est in nullo

Quod autem videtur quis possit dare priuilegium et .Q.ij.
quod priuilegium preuidet alii dicunt plerique q[uod] solus p[ri]pa[rt]e p[ro]ptere
dare priuilegiū in p[ro]uidicū alterius .xiiij. q[uod] iij. bone rei .vij. ix. q[uod] iiiij.
oquestus de .vij. di. iij. p[ro]nunciādū. c. di. ostra morē. cū em[an]tū priuilegiū d[icitur] q[uod]
lex priuata. vt s. di. iij. priuilegia. et solus p[ri]nceps canones et leges et iura
ad eum dedit. q[uod] solus ille ut dicunt dat priuilegium. Et tamen negant nō p[ro]ptere quoniam ep[iscop]i
etiam dant priuilegia
ut extra de hijs q[uod] fuit a p[ro]la. quāto.
ex d[icitur] sen. et re iudic[atur].
cū iter nos. sed nō
p[ro]nt in p[ro]uidicū a
lio. ut dicunt q[uod] solus p[ri]nceps au-
ferre p[ro]ptere vniuersitate iura
et dare alteri.
vt .ix. q[uod] iiiij. nunc.
et .c. y p[ri]ncipalem
et .ex de oces. p[ro]b[us].
non va. q[uod] iiiij. diuer-
sitate. et .C. d[icitur] qua
drieni. p[ro]sc[ri]p[ti]on. b[ea]tū a
zenone. sed certe
hoc nō ē verū. naz
ep[iscop]us p[ro]ptere exē
baptismalē eccliaz
decias. vt .xvi. q[uod]
.i. statuimus. Itē
ep[iscop]s p[ro]ptere tetrahere
vniuersitate et dare
alteri. vt ex de ex-
ces. p[ro]la. sicut vni-
re. et p[ro]ptere in totum
eximē aliquam ec-
clesiam. vt ex de
cessi. cū venerabilis
Itē auferre p[ro]ptere ec-
clesie priuilegiū eli-
gēdi. ex d[icitur] obfuctu.
cū dilectio. Item
p[ro]ptere eximere eccliaz
a iure p[ro]curacōis
vt ex de celi. sopi-
te. in pte de cisa. Et
autem priuilegiū confer-
ret ep[iscop]o de osenhu-
capli sui. vt ex de
dona. pastoralis.
datur priuilegiū q[uod] iij. q[uod]
p[ro]lone q[uod] iij. rei. vt
.ix. q[uod] iiiij. oquesto.
si priuilegiū dat
p[ro]lone p[ro]lonam non
transgreditur ut in
stitu. de iure natu-
rali gen. et ciui. q[uod]
plane. .xvi. q[uod] i. q[uod]
h[ab]emus etiam. et ff. de
re. iur. priuilegia. viij.

ab ea dissentire inueniatur. ut priuilegia videlicet que ob religiosis utili-
tatis necessitatibus vel exhibiti obsequijs gesta proceduntur. neminem reuelando
ita diuitē faciant ut multorum detri-
menta nō circūspiciēdo in paupera-
tis miseriā nōnullos decident. Illis
ap[osto]lo ad memoriam reuocates. q[uod] ad
corinthios scribēs ait. Non enim volu-
mus vt alijs sit remissio. vobis au-
tē tribulacō. cui sacra lex p[ri]ncipium
cōcordās ait. Rescpta nostra ius eli-
cita ab omnibus iudicib[us] p[ri]cipimus
refutari. nisi forte aliqd est q[uod] non
ledat aliuz et p[ro]fit peteti. vel crimen
supplicatiū indulget. Item cōsti-
tucō impatoris ad populū nec dā-
nosa fisco nec iuri cōtraria postula-
ri oportet. Clerici ergo huius bap-
tismalis ecclie priuilegiū auctoritate
muniti sue diocefis decimas exinte-
gro sibi vendicare valent. nisi forte
summa necessitate ep[iscop]i cogant ad quar-
tam suam accipiendā et illi superabū
dare demonstrentur. **D** **H**

Quod autem antiquioribus
priuilegiis subsequētibus
derogari non possit aucto-
ritate anacleti probatur. qui scribēs
omnibus episcopis et reliquis xp̄i
sacerdotib[us] ait. **Eccia[rum] priuilegia cunctis tibi seruentur illesa.**

Priuilegia eccliaz et sacer-
dotuz intemerata et inuolata
cunctis decernimus manē tibi et

Quod autem antiquioribus
privilegijs subsequētibus
derogari non possit aucto-
ritate anacleti pbatur. qui scribēs
omnibus episcopis et reliquis xp̄i
sacerdotib⁹ ait. **Ecciaꝝ priui-**

Riuilegia ecclesiarum et sacerdotum intemerata et inuiolata cunctis decernimus manem tribus et

re*iur*.*p*u*ilia*.*vij*.
•q*i*.nō aut*et c*.petisti. Reale q*d* loco c*o*ceditur. et p*petuū* est. xvi.
•q*i*.*s*.hinc etiam. ff. de iur*i*. immu*l*.*i*. ex te offi*t*.tel*l*.q*m* abbas. In du
bio sp*p*sumitur priuilegi*ū* pot*is*⁹ p*sonale* q*p* reale. ut ex te m*stit*. cum
venissent q*i* res te facili ad suā reuertitur naturā. ff. te. pac. si v*nus*.
•s*q*d et m sp*em* totis. nō em*ad* t*s* d*r* p*sonale* q*p* sola inserit*a* persona.
vt. ff. te pac*iure* gen. s*pacto* *z*. et. l*tale* pact*ū*. Itē t*s* ē diff erētia in
ter priuilegi*ū* et o*fir*macō*z* q*i* o*fir*macō*n* noui iur*i* datur vt extra
te o*fir*. c*ū* d*ilcūs*. secus ē in priuilegio. Itē i o*fir*macō*n* ponitur ul*l*
affirmatur. sed totū o*de*cōnali*t* intelligitur vt ex te o*ce*s. p*b*. q*i* diuersis
tate*s* in priuilegio o*ia* v*ba* ponuntur et certum ibi asseritur vt ex te
.v. sig*o*. abbat*e* Nunc v*itēdū* ē q*d* p*u*ili*ū* derogat alij. dicunt quidam
q*p* h*m* derogat p*mo* etiā si nō faciat m*ecōz* primi. vt ex te r*esp*. ex
pte et t*s* ea r*oe* v*idi* q*i* c*ū* priuilegi*ū* sit ius. s*h* v*nū* ius derogat alij. l*i*
cet nō faciat mentionē primi. vt ex te cogn*a*. sp*iri*. c*o*. n*j*. s*h* istis obstat
ex te offi*t*. iudi*t*. ex pte. v*bi* priuilegi*ū* h*m* nō derogat p*mo*. c*ū* nō
faciat m*ecōz* ei*9* Itē nec priuilegio p*u*ndicat o*fir*macō*n* faciat m*ecōe* illius.
vt ex te h*is* q*fiunt* a p*la*. c*ū* ws. Itē nec tr*ā*sactō*m* p*u*ndicat
o*fir*macō*n*. vt extra te dec*i*. ex multipli*c* Itē nec priuilegi*ū* p*u*ndicat
o*f*uctudin*n* faciat mencōn*e* eius. vt ex te p*b*. relati*ū*. Item nec val*z*
priuilegi*ū* n*o* faciat m*ecōn**e* o*st*itut*c*is fc*e* a cap*lō*. vt ex d*R*e*p*. o*st*itu*t*⁹. nec val*z* a p*ello* n*o* faciat m*ecōz* sn*e*. ut ex te fide instr*u*. inter. v*l*

tra mediū. et sic p iura allegata ocedi p̄t. q̄ idē sit in p̄uilegiis qđ in
ſeptis. vt n̄ b̄m faciat mēcōez primi. q̄ nō valeat. siue ambo p̄uilegia
ſint ḡnalia ſiue ambo ſpeālia. h̄ ſi vñ fit ſpeciale aliud generale. ſpeci-
ale ſp̄ p̄iudicat. licet nō faciat mēcōez ḡnal'. vt ex te Rep. c.i. et. e.pas-
toralis. l̄z fit ar. otrā. e. in galliaꝝ. q̄r in toto iur̄ derogat̄ generi p̄
ſpeciem. vt. ff. de re. iur̄. in toto. ſed ēte aliud ē in reſeptis q̄ i p̄uilegiis

leges ecclie aplica auctoritate fir-
mamus. et pegrma iudicia submo-
uemus. **C**ite leo papa martiano
epo august. **N**ec nouitate muta-
ri nec improbitate ouelli ecclefiaz

Priuilegia priuilegia debet
ecciaz et monasteriorum scouuz
p̄m auctoritate instituta nulla pol
sunt improbitate ouelli. nulla noui
tate mutari. In quo ope auxiliāte
xpo fideliter exequendo necesse est
huius scē sedis pontifices pseueran
tem exhibere famulatū. dispensatio
enim nobis credita est. ⁊ ad nostrū
reatū tendit. si patnazz regle sāti
onum nobis consentiētibus vel ne
gligentibus violentur. ¶ Itē gre
gorius augustom angloz epo.

Priuilegia sue dignitatis aliquis
Eccl esiam exuere non debet

Si galliarum episcopis nullam
tibi auctoritatē tribuimus quia ab
antiquis p̄decessorū nostrorū tēpo-
ribus palliū arelatenfis ecclefie epi-
scopus accepit. qm̄ nos priuare au-
ctoritate percepta a minime debe-
mus. Si ergo om̄igat vt fraterni-
tas tua ad galliarū p̄uincias trans-
eat. et aliquid ex aucte agendum
fuēit. cū p̄dicto arelatēfū eō aga-
tur. ne p̄termitti possit hoc qd̄ anti-
qua p̄m̄ institucō inuenirit Britā-
norū vero om̄es episcopos tue fra-
nitatiōmittimus. ut induci docean-
tur. infirmi p̄suafione roboarentur.

capite datur decem et eē
māsurū oīs malicie vel diuīmacōis strariū. vt m auten. coll'. vi. cōstō
q̄ de dig. in fi. si vero psona impetrās obuiat. priuilegio ipetrato statim
euaneſcit. ex de oſti. cū. A. ferrariē. Itē si nō ptestat priuilegiū ſuū
expirat ſpacō quadrageſta anno x. vt ex de priuilegio. acceſtētib⁹. h̄ si n̄
ē opus ptestacōe cū lit priuilegiū ad excipiēdū p petuū ē. vt. ff. de colli-
ex pure. Si vero ē priuilegiū ad faciēdū viði q̄ ſpacio decē anoz ex
tinguatur. vt. ff. de mundin. l. i.

Et pegrina .i. Ferri cādētis .ii .q .v .o fuluisti . vel iudicis nō fui .ii .
.q .vi .pegrina .lo . =quē cōstituit ibi legatū vel supposuit ei omnes
Episcopo = episcopos britānic.

Riuulegia ḥ. do consen .d. in celebritatem.

Trigalliazz plurale dic. qd tres fuit gallie. bracata et togata et

Lo aliu.s. viñ.q.iñ. átalb9. o tra.vbi ði q
Ea fñ. fñ. fñ. fñ. fñ. fñ. fñ. fñ. fñ.

¶ Premitur: **¶** Ie 27:26 i cōfite m̄ a lai n̄ e

Pretmitti·g·legat⁹ icohulto epo loci nō p̄t iudicare ē corrupta
cleros ipsius n̄ ad ipm appellat̄ ut h. r. xi. q. i. puenit. nec obstat. ex ta
of·lega·cū nō ignoratis. nā ille nō solū fuit legat⁹ h̄ et metropolita =
nus et ideo n̄ pfuissz ei ius legacōis si h̄ ius nō habuissz. Jo. strariū
credo cū illa deē. cū nō ignoratis. indistincte loquaē. b. Itē videtur hic
q̄ p̄nceps posteriorē legatū dādo nō vīdī phibuisse legatū priorem
hicut ē m tuto:ibz. vt. C. dō testa. tu. l i. si. no. v. i. q. i. non aut sec⁹ iu

Quod nō ledat. tāle dī esse qdlibz rescpētū ut neminem ledat. s. e
to ecclasticis. vñ nō valz rescpētū de re quā quis violenter detinet. vt.
xvi. q. vi. placuit. C. vntē vi. auētem. nec dī rebo litigio. vt extra dī
ofir. uti. c. i. et p qd trāslatio fcā refusitā. vt. C. de translac. cās cē dī
trāslac. ex lris. et de decis ex multiplici. vel qd auferē libēa electō aliz
qbo vt. C. dī duobz reis tebe. l. ii. bī n̄ vidē rezz. p id qd ex dī oces.
p. et ec. non va.
diueritate. vel p
qd restituī alijs
depositus. vt. C.
locati. l. ultri. uel p
qd retractatur se
fētia. vt. C. de ers
ore aduoca. l. ul.
et p quod p̄stas
emunias a tribuz
tis. vt. C. dī veci.
quicquid. qd aut
dī hic intelligas
de enomi leſione
qd modicā leſione
bī p̄t preſtare re
ſeptū p̄ncipis. vt
ex dī. v. ſig. quid
p nouale. vel etiā
fi expot feō inci
piat enomiter le
tere ſtatī nō valz
ut ex dī. ſig. quid
gēſtū. quam cito
em̄ ſuikū recidit
ab iqtatē ſtātī
non valz. vt. ff. to
vñ lg. ſubſtī. ex fa
cto. et. lixi. dī. ſ.
verū. modicā le
ſionē bī p̄t affe
re. vt. xii. q. ii. bo
ne rei. C. de preci
ſimpa. offe. quoti
ens. ff. locati. ba
bitatores. ff. ne
qd in loco publi. l
i. ſ. fi quis a prin
cipi. ff. ne quid in
fluſime publico.
l. i. ſ. fūt qd putat
qncs tñ magnam
affert leſionez. ve
xvi. q. i. ſtatū.
et dixi. s. e. in ſum
ma in principio. ve
ff. to euic. luci.
Petētibz. vt
fi aliqua qd nubet
ſulari viro petet
vt ipē ſilominus
ſularis dicatur
iſtō. p̄tēt p̄tēti ſine leſione alterius. vt. ff. de ſenat. l. ul. vel fi aliq p̄
tat vt inſra tps luctū p̄ſſit nutere. vt. ff. de bijs qui no. mfa. l. ſolet.
Vel crimen. in talibz facile exauditur alijs. xxxv. q. ix. veniam
Icenti. ſubrepcōne. cū diſtinctōne vt ex dī. ſep. ſup lris.
Rescpēta. anotacō. annotacō dī ſcriptura quā impator. p̄prio
animi motu fac de aliquo negoco nemine rogate. p̄gmatiſca dicitur qd
ventilata est coram p̄ncipē. et de hoc facta est ſcriptura.
Cōdicōne. extra deſep. c. ii. **V**etuerint. ex dī. ap. ex pte. lō
Rescpētōne. i. excepcōne. **O**pposita ab aduerſario.
In iſr. ſuſtudinarij qd bixit aliquid eē ſuſtudiez. ecclē ſue
cū nō ellz. ex dī. p̄b. venerabilis. nō em̄ vidē. qd in iure ſeptō poffz meti
ri p̄ncipi cū ipē omnia iura hēat in pectore ſuo. vt. C. de testa. oīm.
In facti qd bixit ſe appellasse vel ſpoliatū fuſſe cū nō eſſet. lō.
Oīm. vetuerunt. tūc enim appellari potet licet imbibita ſit ap
pellacō. vt ex dī. ap. ex parte.
AT si legibz. cōſentaneū. vt fi quis dixerit ſe ſpoliatū a p̄ncipē
iuſſit i ſeptō ipm reſtitui. bī ſionat legibz a tñ carebiſ omōto
reſcripti. otrariū eſt. s. e. p̄ſepcōne. Sed omifſis multeſ ſoluſomibz di
ſtinguas ut diſtinguitur ex dī. ſep. ſup lris. nec vidē hodie locum ha
bare illa dī. ex pte. extra de ſep. qd bī illam dī. ſup lris. nō eſt nece
qd condicō ſubintelligatur.
Mentientis. qd p̄ eas diu fatigauit aduerſarium fuſſu.

Seueritati. punitur ut falſariſ. vt. ff. de fal. si quis obrepſent.
Eſi non ognicō. ognoscatur. non ab ipō executoř ſi ab eo qd ex
allegat execuconē. et ſic non obſtat. ex dī ſen. et re iubi. de cetero
C. de execu. rei iudi. ſi ut pponis vel hodie p̄t diſtingui otrarietas p
illā dī. ſup lris et qncs ognoscat qncs remittat ad ſigilatē. dicitū tñ
quidā qd executoř p̄t ognoscē ſummatim de incitentibz qnibz. ut. ff. de
re iubi. a diu. ſi ſuper rebz t̄ talis
ognicō non facit
p̄iudiciū in princi
pali iudiſcō. vt. ff.
de libe. agnoscē.
l. ſi quis alii. ſi ſi
vel pens. et qd ex
dī ſen. et re iubi.
de cetero. qd ſci
tētes queſtōes co
veant referri ad ſu
piotem. verum eſt
ut ibi plenarie ex
aminentur. vel di
ſtingue an delege
tur mera execu
tio an mixta. vt
dixi. s. ii. q. vi. ſ.
funt quo. v. ab
executoř. ut ſi de
legetur mera exe
cutio vt tūc qd eſt
incidentes remit
tantur ad ſupiorē
et ſi mixta delege
tur tūc p̄t ognoscē
ſecē in queſtōibz i
citetibz. ſed pone
qd alicui ſit man
bata nuba execu
tio. nuba vero ex
ecuconē cū cā p̄
ſetibz p̄tibz ē diſ
finita. et mandat
aliquibus vt exca
quanē ſniam. nūn
qd ſi p̄t aduerſa
co. am illis obicie
excepconē audie
tur excepcō. við
qd nō quia tenet
executoř. exequi
ſniam licet ſeat eā
inuictam ut extra
de offi. tel. pasto
ralis. ex dī ma. et
abe. omnes. ex dī
off. iudi. tel. ſi qn.
ff. de iudi. ſi p̄t
et. xxii. q. i. quid
culpatur. in fi. a. r.
otra. C. ſi ex fal. instru. iubicati. extra de testi. veniens. ab t̄ dicas qd
fi euideſ ſi iniam eſſe nullā. ſ. p̄ instrumēta falſa latā nō exequetur eā.
alias liç ſit inuicta exequatur eā. ff. de iudi. ſi p̄t. non obſtat. ff. de
offiſis. l. penl. vbi ſi qd executoř poffit absoluē illū. qui ſeffus fuit
corā iudice ſe teberē fidē omiſſum. nā nō intelligit lex illa de executo
re ſed de iudice ſa. de hoc bēs. a. e. in illa lege ſepta. contra ius illi
Omnes. aduerſ. cīta. ſed ſi aliquid pro iure allegatur dī quo eſt
euentis qd nō oſonat iuri remittitur illō ad ſupiorē. ut extra de
ſitu. instru. pastoralis. ſētēta. tribus mobiſ ſi ſeptura autētē ſa. uſ
Sancimus ut au... qd abeſt ſigillū epi. vt extra de ſitu. instru. c.
i. ſ. ex de fideiſ. puenit. ſed ſi autētē quod eſt apud acta miſ
muſum. vt. C. de teſta. publicati. et. C. de re iubi. geſta. ſericio moto
dī autētē ſi hz ſuſtudinarij triū teſtum. vt. C. qd p̄. m. p̄. ſeptural
Suſtudinarij. qd ſuſtudinarij. ſeptural. qd ſuſtudinarij. ſeptural. ſeptural
dies ideo editur qd vix aliter poſſz. p̄phari falſiū ſcire. dies. vt
extra de testi. ex tenore. C. de ſtrabē. ſtipul. optimā niſi velit quis p̄
bare falſitātē instrumēti non ē exhibendus dies vel oſul ne totur ma
teria fabricandi falſum. vt. ff. quēadmodū teſta. api. l. i. ſ. ul. et. ff. ba
eten. l. i. ſ. edicōnes. vel tunc non ē etandus dies cum vult toliderare
an velit cetero aut ſtētore. ſed tñ vult agere. bī tñ eſt veritas. qd m̄ cō
mūibz instrumētiſ etendus ē dies cū vult toliderare. vt ex dī. p̄ba.
qñ contra. extra de dī. p̄tēra. C. de etendo. is apud quem. et. ff. te

eten. i. s. racōnes. sed in p̄p̄ris non. vt extra te fitē instru. om̄git. ff. de eten. i. s. dies. in accusacōib⁹ em̄ non cogitūt quis dīe cōmissi criminis ponere. vt. s. i. q. vlti. libelloz. est tñ otrariū huic. C. d. nouo co. ofir. in h. sed illud intelligit⁹ de legib⁹ redactis in autenticuz volu men. Item in p̄p̄a tis instrumentis nō regrit⁹ apponi dies et osul ut. ff. te aqua plu. ar. i. i. s. antepenit. et. ff. de pigno. i. post.

I Comuersa. nisi questio. i. inqſicō veritatis precum id ē q̄ illa cōdicō sit a p̄posita si pre ces tē. tñ nō te net ut ex de R. ex parte.

D Riūilegia. q̄ fuit d. ge nerali ecclie statu vel que fuit de ar ticulari fitē. vel die nō possunt. i. debent.

S I quis. fit. i. fiat. sic. s. e. q. generali.

D Ecessorū cu stodire. vt. s. xvi. q. vi. c. ul. et. xi. q. i. si quos impici.

C Corrigē. ex. d rebo ec. ali. ut. nō epi. ex. te p̄ca. c. i. Vecūq. de

Q Seruunt. s. xvi. q. i. ḡnaliter Addi. ex. te do na. c. u. dilectus. ex te dona. c. i. et. te con. di. i. vasa.

Nouuz. nota statutū nō dī. no uū licet te nouo p̄cipiat. dummodo q̄ne fuent. sic. x viii. q. i. e. i. sicut feudū nō dī nouuz q̄d te nouo sc̄di. dū tñ q̄ne fuent occellum. extra te feudis ex parte. nec tonacō dī no ua. tñ de nouo adi p̄scatur quis rei tonate possēdō nem. vt extra te dona. per tuas.

D Uo. deci libra rum. duri. pena statutē otrā illos q̄ violent priuilegia ecclie. xvi. q. i. placet. alias. q̄ no uarum. insi. vel ibi loquē cū agit criminaliter. b. cū ciuiliter.

O Optineat. hic bes. q̄ pena solu ea cōtractus stat in sua firmitate. s. xxi. q. i. epus. q̄ mancipiū. et. xx i. di. quāq. in fi. ff. de trāfact. q.

vel annotacō vel queuis pragmati ca sanctō nomimetur. sub ea cōditi one p̄ferri p̄cipimus si preces veri tate mitūtur. nec aliq̄ fructū p̄ca tor oraculi p̄cipiat impretri. Iz iudicio asseueret veritatem. n̄ q̄stio si dei p̄cum imperiali beneficio mon stetur inserta. Nam et magnific⁹ vir questor et viri spectabiles ma gistrī scriniorū q̄ fine p̄fata adiectō ne qualecūq̄ diūnum responsū di stauerint et iudices qui suscepérint rep̄fentionē s̄būt. et qui licite di c̄ta scribere ausi fuerit cuiuscūq̄ scrinij memoriales seu pragmatica rī fuerint vel adiutores amissione p̄micerij cīnguli ferentur. **I**tez leo p̄pa. **P**riuilegia ecclieaz nūl **D** la debent improbitate cōueli

Riūilegia ecclieaz scōr. can nibus instituta et venerabilis nice ne fixa decretis nulla possunt im probitate conuelli vel nouitate mutari. **I**tez nicolaus p̄pa vniuersali fi nodo p̄fidēs dixit. **A**natlema fit qui de c̄ta vel romanorum pontifi

S I quis do cum non seruat.

S gmata mandata interdicta sanctōes vel de c̄ta p̄ catholica si de vel ecclastica disciplina p̄ corre ptione imminentē vel futuroz ma loz a sedis ap̄fice p̄sule salubriter p̄ mulgata cōtempserit anathema fit. **I**tez gelafius p̄pa crescomio iohāni emēsalie ep̄is. inter cetera

Statuta prior successores seruē

D Ecessorū statuta sicut legiti dire ouem. ita debz etiā malefacta corrigere. **I**lluc etiā archadius

O et honoriūs.

O Vecūq̄ inquit a parentibus nūis diuerbis sūt statuta tpib⁹ ma nere muolata atq̄ icorrupta ec sacro sc̄as ecclias p̄cipim⁹. n̄l ergo priuilegijs immutēt. om̄bi qui ec clefie deseruunt tūtio deferatur q̄ tpib⁹ etiā nūis addi potius reueren tiam cupimus q̄ ex hijs q̄ olim pre fita sūt immittari. **I**dem.

N On tam nouū aliquid p̄senti sanc̄tōe p̄cipim⁹ q̄ illa q̄ olim videtur m̄dulta firmamus priuilegia sibi q̄ olim reverētia religiōis obtinuit mutare sub pene etiam in

fitē. C. te fitē om̄is. qui fitē om̄illariā. ar. otrā extra te peni. siam. iniquū enim est q̄d simul habeatur res et pena. ff. de excep. dō. apud celsū. s. labeo. solucō. si. p̄testatus est se velle contractum manere in sua firmitate tune p̄t vtrūq̄ pati. alias nō. vel distingue an pena appo natur loco inter esse aut loco con tumacie. aut in fraudem vñtarū. si loco cōtumacie et reus noluit sol uere dībitū cū pos set. et rez et pena prestabit. vt. ff. d colla. i. i. s. si eun duob⁹ et. ff. de ta bu. exhibē. loc. s. contemnacō. si ē aposita loco in teresse. tūc potest agere quanti sua interest. vt. ff. de act. emp. p̄dia. s. si in fraude vñtra rum tūc nō p̄t. ut extra te empti. et ven. ad nr̄am. in fine. et. ff. de acti. emp. et. ven. iulia anus. s. **I**dez. Jo.

D Ostea q̄ ecclie iura documēto drū q̄ itercedētiū fuerit auēte firmata. nullatenus ab hijs discedē di liberam pontifex. vel si vult per mittatur h̄re licentia. **S**i ergo p̄ uilegia monasterioz vel quarūlibz ecclieaz auēte leonis. greg. gelasij. et nōnulloz pontificū alioz sc̄e ro mane ecclie muolata huātatur si ea q̄ otra leges sūt p̄ infectis h̄ndā sūt si pontifex nō habeat liberā licetiaz discedēdi a documētis quib⁹ iura ec clefie firmantur. patet q̄ posteriōa p̄uilegia antiquiorib⁹ derogare nō p̄nt. nec eoq̄ auēte eis aliqua obi cietur excepcō. cū etiam si cōtra ilia specialiter fierēt p̄ infectis essent habenda. **I**hijs ita r̄ndetur. Sēcā romana ecclie sua auēte congregata valet disūgere et disūcta con gregare. r̄omis tñ equitate oſidera ta. vnde vel pietatis vel necessitatē intuitu semel a se ocessa valet vel in totū vel in p̄tem om̄utare. Pro ne cessitate nāq̄ corrigendoz vicioz p̄uilegia multaz ecclieaz vel im minūtē vel penitus immutātur. sive psonaliter sive ḡnaliter. psonaliter iuxta illud priuilegiū omnino me retur amittere qui p̄missa sibi abutit p̄tate. **I**tez filiester p̄pa vīgilio ep̄o. **Quōd habet amittat q̄ quod non accepit usurpat.**

S Ic̄ decet. a mitat. ar. quod qui vñpat sibi ius alteri⁹ in eligendo q̄ etiam p̄prum ius electi oms debeat per a tere. vt. p̄cī. di. c. ul. Item ar. q̄ pena extenditur quantoq̄ vltra delictuz. ut extra te plus peti. c. i. quod capitulum. & die est remotū.

DEnunciam⁹
inuitū. s. di
lxviii. vbi ita. b
Si qui episco
pi. hoc est le
ctuz. s. i. q. i. si qui
epi.

Ta nos vñ.
ar. q. due vi
ces i criminib⁹ in
ducūt confuetudi
ne ut h. et. C. de
episcopali audien
tia. l. m. in fi. Sed
in ciuilibus ne
gociis nec etiam
tres vices indu
cant consuetudi
nem. vt extra te
eau. posselli. cum
eclesia. Item est
hic ar. q. magis
ponitur factum i
teratum. vt. xvii
·q. i. peruenit. et
ff. de re mili. l. iii.
·q. si plures. et ex
te hereti. ad abo
lendam. q. illos au
tem.

Episcopalib⁹
hic delictum ciui
um quod consistit
in faciendo redun
dat in damnum ec
clesie. et sic est cō
tra. xvi. q. vi. si es
piscopū. vbi dicit
q. delictum plati
non redundat in
ecclesie damnum. h
potest dici. q. hic
ecclesia non dam
nificatur in rebus
licet dānificetur
in honore. de teli
cto q. o. consistit in
omittendo nō est
dubium quoniam re
dundat in damnum
ecclesie. vt. xvi. q
·iii. placuit.

In vtroq;. pro vtroq; epo in
terfecto.

DEnūciamus aut q si post ta
le h. aliquid p̄speris. et ali
quē seu epm vel p̄sbrum seu dia
conū inuitū facē forte credideris. or
dinacōnes tibi rauēnatis vel emili
ensis ecclesie noueris auferendas.

Tte leo ppa **Jus ordinandi**

Smittat qui immeritū oſerant

Iqui epī talē oſerauerint sa
cerdote quale esse non licet etiā si
aliquo mō damnū p̄pri honoris e
uaserint. ordinacōnis ius ulterius
nō habebūt. nec unq; eide ſacré mte
rerunt qd neglecto diuino iudicō i
merito p̄ſtiterūt. **G**inaliter velu
ti dum ciuitati epalis dignitas per
petuo ſubtrahitur q ſuos epoꝝ m
terimē oſueuit. **Vnde gelas⁹ pa
pa ſcribit** Epalis digtas citati **R**
trahatur. q ſuos pſules interemit.

Eta nos fillanoꝝ cedes gemia
ta pōtificū horēdi criminis a
trocitate oſudit ut diu oſtitucō nre
deliberacōis hēſitaēt. dū i ſingerere
quēpia p̄cīdālib⁹ exēplis detesta
mur atiſtēt et ecclaz utcūq; deſtitu
ta nō uſq; adeo iudicarem⁹ reliquē
dā. Qua ppter iā velut uſu oſuetu
dimē q; ſacrilegā deſtinātes eaten⁹
religiō duximus oſulendū ut par
rochie vice ab extrinſecus poſtis
ſacerdotib⁹ gubernetur. q ibidez cō
manentes ferro diſidit necare pa
ſtores. inaudito q; facīmore qd etiā
in illis pūmcīis nusq; pſiſus legitur
accidisse q; bellorꝝ oſtinuis diuerſiſq;
incuſiōib⁹ affliguntur. ut aliqua
ſit repta ciuitas q; pſules minifran
tes ſibi fidei xpiane ſine pſecutoꝝ p
ſternat. Cur andūt est igitur ut fu
nesta pñcīes ceſſacōne p̄prioꝝ ſa
netur antiſtītū. atq; ita ſaltē furo
ris tāti materia ſtrahatur. ſi quā
hoc poſſit ac̄bitas ppetrari. oſtens
ibidem pſona defuerit. eoq; mō vel
illa ciuitas in quos deſeuiait non ha
bebit. ab hīdī temeritate deſtāt.
vel alijs imitādī oſtagia dira non p
beat. Egeat ergo epalib⁹ ſubſidijs
ſibimet aliūde penſatis q; ſacram in
ſuo gremio collocaſā ſuſo crudelit
maculat ſangne dignitatē. q; in u
troq; eſt hac uſcōne plectenda. ſue
iſtīndū domēſtico ſeu furīs incita
ta h. cōmittit exterius. Prebeat er

go dilectō reſtra i hoc ſtatu poſite
miferiū viſitacōis ecclie. et à oueni
endo piter à viſiſſim put q̄litas re
rū cāq; popoſcerit dīma miferia re
pſentet in grātis. ne cum deuitam⁹
zizanīa dīma viſeāmū pterire fru
mēta. **H**oſtilitatis q; vel paupta
tis neccitate epales ſedes vel immu
tātū vel due in vñ redigunt ſicut
ſup in titulo de mutacōib⁹ epoꝝ be
atus gregorius feciſſe legē. Non
ergo p̄uilegia ecclaz ſic muſolata
pmanē cenſent ut quibusdā cauſis
mēuenientib⁹ aplica auēte eis dero
gari nō poſſit. alioqui multitudo ec
claz ad paucitatē redigētur. cū
iſnumere ecclie in dioceſib⁹ aliarū.
freqūter oſite mēueniat. Seruēt
q; p̄uilegia ecclaz cūdī ſic ſeſſuſa
tpib⁹. ne viſelict pter eius auētem
a quo data ſūt oſra ea liſeat ire a
ſlicui. Sz obicit illd ſimmachi pape.
Poſſeſſiones q; vñuſq; ecclie ſuo re
liquit arbitio et ceta q ſup i ti
tulo de alienacōne rez ecclaz ſic
legūtur aſſepta. vñ datur intelligi
q; ea q; de iure vñuſciuſq; ecclie vñ
neceſſitatis ſicut pegrinis vel pietat
iſtis intiuitu ſicut religiō ſomib⁹ cō
ferunt nō ppetuo ſz tpaliter ab hiſ
quib⁹ oſerūt ſūt poſſidēda. quāq; illud ſimmachi ad neceſſitatis inti
tu nō ad pietatis pſpectū poſſit re
ferri viſeliz ut ea q; pegrinis vñ ca
ptiuſ neccitas largiri ſuafit nō ea q;
religiō ſomib⁹ ob quietē religio
ſe oſacōnis oceſſa ſut phibeātū p
petuo poſſideri. vel poſtis de utriſq;
intelligēdū eſt. viſeliz ut ſi neceſ
ſitatē patiētes ceſſante neccitate hī
ficijs renūciare cogūtūt q; eis miſe
racōnis iſduſit intiuitus. ſic religi
oſe viuētes cū a religiōe ceſſauerit
puiſhs exiūtūt q; religiōa oſatio
meruit. P̄uilegia ergo q; religiō ſo
mib⁹ oſedūt. vel in eo caſu acci
piēda ſūt. in quo eis ita oſulitūt q;
nulli aliquid derogatur. viſeliz ut
ex noualib⁹ quoꝝ decimacōes nulli
aſſignate fuerāt. p̄uilegioꝝ auēte
decimas aliquib⁹ ſoluē nō cogātūt
vel ſi ppter inſtantē neceſſitatē tpis
eis oſuli non poſuerit niſi alijs dero
getur. ita p̄uilegioꝝ auētas viſi
eſſe ſeruanda ut eorum ſubueniatur

Exterius. id ē
ad ſuggeſtionem
extraneorum.

Viſitacōis.
ſic ēgo episcopi vi
cim ſupplent deſe
dum vicinorum e
piscopoz. vt. vii.

·q. i. pontifices. et
lxv. di. ſi forte.

Hoſtilitatis i
vnum. ut. xvi. q. i

·et temporis.

Poſſeſſiones

·xvi. q. i. poſſeſſio
nes.

Ceſſauerunt.
ar. q. ſi priuilegiū

aliqd daē ex cā ul
racōne religionis

vel racōne paupa
tatis ul' alia d' cā

q; cito ceſſat cā
priuilegiū ceſſat.

vt extra te. v. ſig
abbate. in fi. ex
tra de te. ſigge
ſtum. xvi. q. i. ge
neraliter. et inſi
te auctori. tuco. ſ.
ulti. et. ff. ſi ubi
·l. ii. ſ. legatis. et
·C. de teſta. mili
·l. ulti. et inſi. ſ.
pupillari. ſubſi
·ſ. quaſaſone.

Nulli. non eſt
hoc verū q; ſi illd
noualle fuit in ali
cuius termiſis ab
illū tñ ſpectabit.
ſed ſi in nullius p
rochīa fuerit ep
ſcopus poſteſ ſi
ſignare cui volue
rit. vt extra te
ci. quonam;

Pentus. s. x
ii. q. ii. boni reſ.

Sed si tili fuit pfectetur qui tales osulit puniētia. Qd. i.

qui qd anno 2. vt. j. e. q. v. qui diuinōnes. ipsi autem facientes
buusmo =
di artes tā
tum penitē
tia vnius
anni viten =
tur punien =
to sorte. c.
n. sed illud
intelligo eē
dispensacōz
secundum
legem autē
ipse male =
ficus capi =
te punitur.
ut. C. d. ma
leficē. l. ne =
mo. Jo.
Questo. ij.

mopie. nisi ut suaz diuicarū augmento
et possessione nō modica extensio porre
cta baptismalis seu porrochiales ecclesie
penitus destruantur

Incipit causa vicefimæ sexta

Ovidam sacerdos sortilegus esse et diuimus cōuincitur apud ep̄m correctus noluit cessa re ab ep̄o excōicat. tā dez agens in extremis recōciliaf a quodā sa cer dote ep̄o incōsulto. indicāt sibi penitētia s̄b quātitate t̄pis canonib⁹ p̄fixa.

Consumū q̄ri. qui sūt sortilegi. **S**ecōdū an fit p̄ctm esse sortilegū. **T**ercō a qui bus genus diuimacōis sup̄fit exordium. **Q**uarto quot si nt genera diuimacōis. **C**onsumū an sortilegi ul' diuimi sint excō municādi si cessā noluerit. **S**exto an ercōicatus ab ep̄o possit recōciliari a p̄ sbro illo incōsulto. **S**ept̄o. si morienti bus ē indicēda penitētia s̄b q̄ntitate t̄pis

O vi fint sortilegi yh. **I**torus diffinit ethimologiarum li bro octauo ita dicens.

Qui fint sortilegi.

Sortilegi sūt. q̄ sub noīe fide religi om̄s p̄ quasdam q̄s scōz seu ap̄foruz vocāt sortes diuimacōis scientiā p̄fiterunt. aut quarūcūq scripturez inspectōe futura promittunt. **O** II

Ovōd aut sortes exquirere peccatum nō fit. exēplis et auctoritatibus pbatur. Cum enim auctor de anathemate furtim subripuiſz. et ob eius p̄ctm p̄plus celus apud nayn hōstib⁹ terga dedissz. p̄cepit dñs iōsue ut sortib⁹ exquireret. quo peccāte p̄pus in manib⁹ hōstii cadere meruerat. iōsue p̄ceptū accipiēs misit sortes p̄num sup trib⁹. deinde sup familias. demū sup psonas. et sortis ita decidit sup auctor. **S**icut q̄z cū pugnās otra philisteos iurassz se imperfectur qui cūq ante solis occasū de p̄plo omedēt sortē dephendit ionathan filiū suū mel om̄e disse q̄d sceptro accepat. Quęz cū morti

tūc postumus recurrere ab diuimū auxiliū. vt. xxij. q. ii. q̄ritur. t in bus
bijs secundum leges decurrit ab sortes vt. ff. de iudi. sed cum ambo

• C. commu
nia te legz.
si duobus.
et august.
scripsit qui
busdam cū
ciuitas ellz
obsessa et
dubitaret
clerus qui
teberent
fugere qui
manere qđ
sorte illud
ellz dirimē
dum.

Actor.
bystoriam
babes. i. q.
im. Item
peccato

Mayn.
ciuitatem.
Saul.
ho e babes
xx ii. q. ii.
• s. Itē op
ponitur.

Ors n̄
elt.
mali. in fui
natura non
est mala tñ
prohibetur
quia per
affidita =
tem labitur
talis. in yto
latram si
cūt est in iu
ramento.
vt. xxij. q.
i. et iura
bunt. Jo.

On
Itati.
ione. quia
hoc fuit
diuina in
spiratione
factum. vt
xiii. q. v.
dixit.

Nij qui
io po
tius. quia
pmittitur
minus ma
lum vt eui
getur ma
ius. vt. xx
xii. q. ii. si
quid veni
us. et. xxij.
• q. i. con
sidera. et ē
similis mo
dus loquen
bi. i. q. i. du
ces.

On ex
emplo
cum priu
legia. xvi.
• q. i. bmc ē
et. s. bi.
• iii. priu
legia.

tradē vellet ip̄lo supplicāte reuocavit sen
tentia. **J**onas vero cū a facie dñi fuge
ret a nautis sorte dephensus in mari deie
d̄z t a ceto ē absorpt⁹. **D**e zacharia
em̄ legiē q̄ sorte exigit ut incensū ponēt
Mathias vero s̄fr a beato petro sorte
in apostolatū t iude successor eligit. **M** ergo tantor exēplis pbatur patet malū
nō esse. **V**n t aug. ait in li. psalmoz

Sors nō est aliquid **Quid fit soz**
mali s̄ res i hūana dubietate ñmā
indicās voluntatem. **H**ijs ita rñdetur
Ante q̄ euangeliū clarescēt multa p̄nit
tebatur q̄ tpe pfectoris discipline penit⁹
sūt eliminata. Copula nāq sacerdotalis
vel osanguineoz nec legali nec euangeli
ca vel apl. ca auēte phibet. ecclastica tam
lege penitus interdicitur. Sic t sortibus
n̄l mali iesse mōstratur. phibetur tñ fideli
bus ne sub hac specie diuimacōis ad anti
quos idolatrie cult⁹ redirēt vñ quibusdā
ostellacōes t futuroz signa custodienti
bus apls ait. Dies obfusatis t menses t
tempora t ånos. vñ timeo ne forte sine cā
laborauerim in vobis. Sic et astronomia
seu etiā astrologia ap̄d catholicos in dis
suetudinē abiſt q̄ dum p̄pria curiositate
hijs nimis erāt itēti minus vacabāt hijs
q̄ saluti aīaz erāt accommodata. **Q**uod
aut sortib⁹ credi nō oporteat. ieronimus
testatur scribēs sup ionā **Exēplo iōne u'**

Nmathie non oportet sortibus credi.
Don statim debem⁹ sub exēplo iōne
sortib⁹ cretere. vel illud de actibus ap̄loz
huic testimonio copulaē ubi sorte mathie
as in apostolatū eligitur. **I**te aug. ad
inquisicōnes ianuarij.

Nij qui de paginis euangelicis sortes
legūt. et si optandū est ut id potius
faciant q̄ ad demomia osulēda occurant.
tamē ista michi displicet osuetudo ad ne
gocia secularia t ad vite huius necessita
tem diuina oracula velle ouertere. **I**te
beda sup actus ap̄loz **Exēplo mathei.**
vel iōne nō est sortib⁹ in dr̄nē credendus.

Don exēplo mathie vel q̄ ionas p̄
pheta sorte dephensus sit in dr̄nē
sortib⁹ ē credēdu. cū priuilegia singulorū
ut ieronimus ait omnē legē omnimo facē
non possunt. Si qui tamē aliqua necessi
tate spulsi deū putat sortib⁹ exēplo a
postoloz esse osulēdu. videant hoc ipsoz
ap̄los nō n̄ collecto fratrū cetu t p̄cibus
ad deum fuis egisse. **D**e diuinis vero
scr̄bit augustinus ita dicens.

Nō sūt obfusada q̄ a diuinis p̄cipiunē q̄
uis ea cōtingat que ab eis prenūciantur